

Kjøbenhavnsposten.

Redigeret af J. P. Grüne.

Udgiven og forlagt af A. P. Liunge.

13de Aarg.

Mandagen d. 29. April 1839.

N°. 116.

Forsendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Dom,

affaagt i den kongelige Lands-Over- samt Hof- og Stadsret, den 27de April 1839, i Sagen: Procurator Nyholm som Actor contra Tiltalte, Redacturen af Bladet „Kjøbenhavnsposten“ Cand. jur. J. S. Giødwad.

Ifølge det kongelige danske Cancellies Skrivelse til Retten af 27de November forrige Aar tiltales under nærværende Sag Redacturen af Bladet „Kjøbenhavnsposten“ Cand. jur. J. S. Giødwad, saavel for at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af Frdn. 27de Sept. 1799 § 19, ved ikke paa derom gjort Opfordring at opgive Forfatteren til en i Nr. 319 af bemeldte Blad for Mandagen den 19de Novbr. forrige Aar optagen Artikel, dateret „Slesvig den 14de Novbr.“ og undertegnet „Meddeelt“, som for ved sammes Indførelse i Bladet at have handlet imod Bestemmelserne i Placaten 18de Decbr. 1805.

Actor har paastaet Tiltalte anseet saavel efter Frdn. 27de Sept. 1799 § 19 cfr. § 16, som efter nyismeldte Placat, med Mulcten af respective 200 Rbd. Sølv og fra 50 til 200 Rbd. Sølv, samt tilpligtet at udrede Actionens Omkostninger og derunder sig tillagt Salair.

Derimod har Tiltalte ved sin engagerede Sagsfører paastaet sig frifunden og det Offentlige paalagt at udrede Actionens Omkostninger.

Hvad nu den Deel af Actionen betræffer, der har Overtrædelse af den ovennævnte Forordnings § 19 til Gjenstand, da er det oplyst, at Tiltalte ikke efter Opfordring af Politiretssassessor Reiersen, som den Embedsmand, til hvem Tilsynet med trykte Skrifter og ikke-privilegerede Blade er andetroet, har villet opgive Forfatteren til det omhandlede Stykke, hvortil han forøvrigt under Sagen har erklæret selv at være Forfatter.

Det skjønes imidlertid ikke, at Tiltalte ved sin ommeldte Bægning ved at opgive Artiklens Forfatter

har gjort sig skyldig i Overtrædelse af Forordningen 27de Septbr. 1799 § 18. Idet nemlig denne § med Hensyn til Journaler og periodiske Blade foreskriver, at ikke alene Forlæggeren og Bogtrykkeren, men tillige Forfatteren af hver Artikel, saavelsom Redacturen, skal nævnes, men, forsaavidt Aviser eller offentlige Tidender betræffer, blot fastsætter, at Redacturen paa lige Maade skal nævnes og være ansvarlig for Indholdet, tilligemed Udgiveren, gør den det ifkun for Journaler og periodiske Blades Vedkommende til Pligt at nævne Forfatteren til de i samme optagne Artikler, hvorefter den ikke kan ansees at begrunde en lige Forpligtelse med Hensyn til Aviser eller offentlige Tidender.

Ligesom dette findes ligefrem at have Medhold i Paragraphens Ord og den Modsetning, som den i det Hele danner mellem Journaler og periodiske Blade paa den ene, og Aviser eller offentlige Tidender paa den anden Side, saaledes bestyrkes denne Fortolkning ogsaa derved, at Paragraphen med Hensyn til Journaler og periodiske Blade nævner baade Redacturen og Forfatteren som de der skulle staae til Ansvar for hvad der indføres i samme, imedens den, forsaavidt Aviser og offentlige Tidender angaaer, betegner Redacturen som ansvarlig for Indholdet, uden at omtale Forfatteren til den enkelte Artikel, hvorved den maa antages at gaae ud fra den Forudsætning, at der ikke for Avisers eller offentlige Tidenders Vedkommende eksisterer nogen Forpligtelse for Redacturen til at nævne Forfatteren til de enkelte Inscrater.

Men under denne Forudsætning vil Tiltalte ikke kunne ansees at have gjort sig skyldig i nogen Overtrædelse af den tidnævnte § i bemeldte Forordning, eftersom Bladet „Kjøbenhavnsposten“ ikke skjønes at kunne betragtes som periodisk Blad. Thi Begrebet om et periodisk Blad forudsætter, efter den ved den almindelige Sprogbrug hjemlede Betydning, at samme udkommer ikke dagviis, men med længere Intervaller, og gaaer ud paa at meddele Efterretninger og Notiser i en bestemt Retning — hvad enten nu denne er af snevrere

Kjendtgjørelse fra Generalpostdirectionen, ifølge hvilken denne Indleveringstid (med den nævnte Undtagelse af den tidligere afsaaede jyske Post) er bestemt til „hver Tirsdag og Lørdag fra Kl. 11 Formiddag til Kl. 7 Eftermiddag.“ Den saaledes uvidede og forandrede Indleveringstid tager sin Begyndelse fra næstkommende Lørdag den 4de Mai.

— Konstudsillingen paa Charlottenborg er efteraanden bleven forøget med følgende ny tilkomne Kunstværker: Skulpturer af Thorvaldsen: Grevinde Barasinski's Statue i Marmor (Portrait), „Dødens Genius“ Basrelief. — Malerier: „Bindenes Taarn i Athen“, Figurerne i Kostume fra forskjellige Egne i Grækenland, af Kørbye; „Picelin, Stifter af et Kloster i Neumünster, som uddeler Brød til de Fattige, efter Landets Adlæggelse ved fjendtlig Indfald“ af Raadsig; „Biskop, som udtage Bild af Garnene“, af Friedländer; „Daniel Rantzau bemægtiger sig Turebro i Skaane den 17 November 1567“, af Dyr- og Bataillmaler C. Holm; „en bedende Kone“ af Rosenbergs; „Familiescener“ af Schleisner, Thomsen og Schmidt; „Parti af det sydlige Tyrrol“ af J. Mohr; „Parti af Berchtesgaden“ af Frich; „Sokst ved Drefund“ af J. C. Larsen; „Parti af Badstuebammen ved Frederiksberg“; Gisselseldt Kloster“ af M. Jensen; „Parti ved Weile“ af Boesen. — Af fremmede Kunstnere: „Parti af Athen“ af General Zeiddegger i München; af den düsseldorfiske Skole: „en Kriger spægende med et Barn“ af Hildebrandt, (dette Maleri er Originalen til en bekjendt Lithographi); „Børn, som bade sig“ af Ed. Steinbrück; „den hellige Catharina bæres af Englene til Himlen“ af Müllers; „Christusbarnet“ af Benno Hübners; „Aging-viinspræven fra 1830“ af Schroedters; „en Moder ved sit søge Barns Leie“ af Th. Weller i Rom. — Hertil kommer endnu et betydeligt Antal Portraiter. — Da Udstillingen vil staae aaben indtil medio Mai, vil Publikum endnu have Leilighed til at gjøre sig bekjendt med disse nye Arbeider, hvorover et Tillæg til den trykte Fortegnelse vil udkomme. — Det talrige Publikum, som hvert Aar besøger Udstillingen, er et Beviis paa en livlig Sands for de skønne Konsters Frembringelser, der er ligesaa glædeligt som de umiskjendelige og heldige Bestræbelser hos vore Kunstnere efter en høiere Udvikling, hvilke i den sidste Tid naturligvis maae være bleve overordenlig ansporede ved Kærørelsen af den store Mester, han, som atter ved en heel Række af sine herlige mindre Arbeider har givet dette Aars Konstudsilling en saa overveieende Prydselse. At disse Thorvaldsenske Arbeider ere bleve opstillede i de første Værelser fra Indgangen af, torde maafee genere Mange, der gjerne glemme det Bedste tilsidst, eller gjøre, at Andre, efter Beskuelsen af denne første Deel, blive mindre modtagelige for de usædvanlig skønne Ting, Malerisalene indeholde; imidlertid er det uden Tvivl for de Fleste en sand Landsbylle, efterat have gennemskuet al den Farvepragt, at vende endnu engang tilbage til Marmorets usmykkede ideale Former og medtage Gjenkuelsen deraf, som det sidste Indtryk. Guden Amor er Hovedpersonen i de fleste af disse Thorvaldsenske Basrelieffer, hvoraf høert er en plastisk Hymne om Gudens Magt og Gude: ligesaa Amor med Lyren, den fromme Gud fra Gratiernes Gruppe, som dog endnu stedse omsvøve ham, indtil Amor med Loven, dette Styrens Symbol, som med sin Tunge ydmyg stikker Gudens Fod, medens han, gribende den i Maanken, er isærd med at gennem-bore den med sin Piiil. Flere af disse Skovsdigte ere derhos componerede med et saa ungdommeligt Humor, at de allerede af den Grund blive høist tiltrækkende for mangt et nordisk Die, der

ellers maafee vilde være mindre modtageligt for deres rene plastiske Skjønhed. Vi ville kun minde om den Gruppe, som i Fortegnelsen benævnes „Kjærlighedens Alder“: her sees Psyche ligesom at sidde til Toros med en heel Kuro fuld af Amoriner, af hvilken den usgjerrige Ungdom paa den ene Side løfter Klædet, for at see hvad den indeholder, og derved ligesom hjælper Smaaguderne i deres Bestræbelser for at komme ud i Verden. En af dem opnaaer sit Dufte, idet Psyche udleverer ham til en Ungmø, som med aabne Arme modtager ham, og nu fremstilles i de øvrige fire Grupper i Basrelieffet hans videre jordiske Vandring. I næste Gruppe sees han nemlig endnu spærmerisk omsavnet og bedækket med Hys; men den derpaa følgende fremstridende Alder bærer Amor hjem ved Bingerne, som en stakkels Mertensgaas, for at bruge ham i Huusholdningen. Nu følger den Alder, hvor Gudens sidder tyngende paa Ryggen af en nebbstet Mand, indtil han i sidste Stadium paa sine lette Binger forlader den udelevede Diding, der forgjæves strækker Armene ud efter den trolose Flygtning. Hos Pan, der lærer Amor at blæse paa Flaite, danner Billedet af den barnlige Gud en yndig Contract til den vilde Kraft og sandfælige Higen, der er udtrykt i Pan, hvortil det modsatte Sideskytke sees i den forladte, af Vinguden trængte Ariadne, som spæger med en lille Satyr, der med Haand og Mund griber den Klase Druer, hun holder i Beiret. Sandfæligheden er her udtrykt i den begjærlige Lille, medens Ariadne søger Trøst i Selskaflemmelse. Amor og Hymen spinde Livets Traad, hvortil Amor giver Stoffet; Pylas, Minerva og Ulysses — men hvor stude vi kunne være i Stand til her at opregne eller antyde al den classiske Skjønhed og Gratie, der overalt fremtræder af disse Arbeider, som ene maa sees og atter sees. En Deel af dem kendes her vel allerede af tidligere Gidsaftsobninger, men det aandedige Præg af Marmor, som ingen Afsløbning formaaer at gjengive, gjør Synet af disse endnu engang nyt og fuldkommere. — Besluttes man sig endelig til at forlade disse Mesterværker, for at træde ind i Malerisalene, saa møder man ogsaa her en usædvanlig Fylde af gode og fortrinlige Ting, hvoraf det dog ingenlunde bliver saa vanskeligt at fremhæve det Dverveieende, da denne store Samling hverken bestaaer af een Mesters Værker eller af lutter Mesterværker. Imidlertid er dog Antallet af dem, der kunne gjøre Krav paa dette Navn, ingenlunde ringe. Som det første blandt disse nævne vi: Adam Müllers „Luther paa Rigsdagen i Worms“, et Maleri, der vistnok hører til de fortrinligste, nogen dansk Kunstner har præsteret, saavel med Hensyn til Tegning, Gruppering og Colorit, som i Sædeleshed til den i Personerne udtrykte Individualitet, der med den vedligeholdte Portraitering forener saa meget Idealt-karakteristisk, at Udtrykket derved opnaaer hin ophøiede Virkelighed, som efter vor Formening bliver det høieste Maal for al Historiemaling. Denne ophøiede Virkelighed koncentrerer sig her naturligvis i Luthers Ansigt, som ganske udtrykker det Moments høie og dog rolige Begeistring, i hvilket den standhaftige Helt udraaber sin afsjærende Bekjendelse: „her staaer jeg, jeg kan ikke andet, Gud hjælp mig. Amen!“ Det forskjellige Indtryk, som denne Luthers Bekjendelse fremkalder hos de Tilstedeværende, er høist poetisk udtrykt. Den unge Landgreve Philip af Hessen, denne ivrige Forsøgter af Luthers Lære, gribes umiskjendeligt af Begeistringens for Sandhedens simple og kraftige Kæmpe og formaaer neppe endnu at tæmme Udbrudet af sine Følelser, medens den ældre Churfyrst af Sachsen roligere gennemtrænges af Dverbevisningen og det tveetydige Smil i Keiserens Ansigt viser, at Politiken gjælder mere for ham end Sandhedens

Bekjendelse. I saaledes nedstigende Linie viser sig Indtrykket hos de øvrige Hovedpersoner som Brede, Had og Foragt. Vi nærrede ved første Blik af dette fortræffelige Kunstværk det Synne, at Landgrevens Figur maatte have været mere fremhævet, men erkjende nu det rigtigere i Kunstnerens Opfatning, da det netop her er betegnende, at den rene kraftige Spire til Sandhedens senere Geier, som udtrykkes ved Philips Person, her endru er stillet højt i Baggrunden, endskjøndt denne betydningsfulde Person dog gjerne kunde have været fremstillet noget mandigere, uden derfor at tabe i Ungdommelighed. Af Andre have vi hørt yttre, at det Perspectiv i Maleriet forekom dem for sammentrængt, en Bemærkning som dog vel kun grunder sig paa, at man er bleven altfor vant til Dverdvise af det Modsatte. I Henseende til Coloriten udmærker dette Maleri sig ligeledes i høj Grad. Alene den røde Farve er anbragt i fler end ti forskjellige og dog rene Nuancer, lige fra Cardinalens Purpur til Heltens brune Kutte. Adam Müller er overhovedet den af vore Kunstnere, om hvem vi haabe, at han ved sit Exempel meer og meer vil bidrage til at vække den hos os endnu slumrende Sands for livlige Farvers Harmoni, der virker saa velgjørende paa Siel. For at overbevises herom behøver man ene at betragte hans andet Maleri: „Christus tilkjendegiver sig for Disciplene i Gmaus.“ Sammenligningen mellem dette og Eddeliens kronede Maleri over samme Thema paa-trænger sig naturligvis enhver Blikker, og leder vistnok snart til at erkjende den kraftigere Udførelse af Enkelthederne i Eddeliens Figurer og den klarere Opfatning af Udtrykket i samme, medens naonlig den Dystandnes Naahed hos Adam Müller bærer et Præg af Melancholi, som ikke længer tilkommer den over Døden seirende Kristus. Imidlertid kan man heller ikke undlade at erkjende, at Eddeliens Maleri savner den smilende Harmoni og Holighed, som Adam Müller ved sin i dette Maleri saa høit udviklede Farvepragt har vist at give sit, og som bliver en Erstatning for Særnet af det mere oplysede Udtryk i Eddeliens Hovedfigur. Den aabne Baggrund og den ideale Simplicitet i de øvrige Gjenstande bidrage ogsaa meget til at forhøje det Tiltrækkende i Müllers Maleri. — Endskjøndt vi her hverken ville eller kunne indlade os i nogen detailleret Beretning om alt det Fortræffelige, Udstillingen i Aar efter vor Anskuelse indeholder, ville vi dog endnu engang tillade os at vende tilbage til denne Gjenstand og omtale enkelte andre af de mærkeligste Malerier.

— Det Tourniaireffes Kunstberedelsesfællesskabs andet Bæddeløb paa Christiansborg Slots Ridebane var endnu talrigere besøgt end det første. De saakaldte „olympiske Lege“, ved hvilke Bædderytterne stode paa to usadlede Heste, og „Grækerløbet“ tildroge sig mest Opmærksomhed og Bisald. I „Amazonernes Løb“ deltog denne gang kun een Dame: Mlle. Louise, der, som det burde sig, vandt Prisen fra sine to mandlige Medconcurrenter. Et Bæddeløb af tre Bønder udmærkede sig just ikke ved nogen stærkt ansporet Kappelsk. Til Uføreling viste Beduinerne og Engländeren

Cole deres Kunst paa et midt paa Banchen opreist Theater, hvor ogsaa Hr. B. Tourniaire producerede sin udmærket dresfereede Hest Régent. — Netto-Indtægten af begge Bæddeløb skal beløbe sig til henved 3,000 Rbd. — I Eoverdags gav Selskabet, for propulsudt Huus, paa Besterbroes Circus sin bebudede Forestilling med en Gevinsttrækning for Publicum. Gevinsterne bestode i: en Hest for Eogerne og Iste Plads, en Dame-Nécessaire for 2den Plads og en Tobakspibe med Sælvbeslag for Galleriet; hvilke Souvenirs til det danske Publicum bleve modtagne under megen Lustighed fra Publicums Side. Hvad Hovedgevinsten angaaer, maatte man rigtignok vel erindre sig det bekjendte tyske Ordprog:

„Einem geschenktent Gaul

Schaut man nicht ins Maul.“

— Endelig sluttede Selskabet i Aftes sine Forestillinger paa Circus ved „for allerførste Gang“ at opføre den nydeede store Pantomime: „Napoleon“, som ogsaa gav subdibesat Huus, og efter hvilken Forestilling begge Tourniairerne, Mlle. Louise, Ganchier — fort alle Hovedpersonerne bleve fremkaldte under stor Applaus.

— Amtsprovst P. W. Lütken, Sognepræst til Lumby i Fyens Stift, feirede den 24de dennes sit 50-aarige Jubileum som geistlig Embedsmand. I den Anledning overrakktes ham fra hans Sognefolk en Sølvpokal. Biskop Faber med flere Geistlige og Medborgere fra Omegnen og Doense bragte Jubelordingen deres Lyfsønskning, og Biskoppen overleverede ham en Lyfsønskningskrivelse fra Stiftets Gouverneur og et kongeligt Rescript, hvorved der tilbeholdtes ham Rang med Biskopper. I en Alder af henved 78 Aar er den Hædrede endnu baade aands- og legemskraftig. Han er Forfatter af flere statsøkonomiske Afhandlinger, og har vist saare megen Nidkjerhed for Industriens og Huuslidsens Fremme i Fyen. Den Lütkenste Slægt er i det Hele bekjendt i vor Litteraturhistorie. Amtsprovstens Fader var den i 1788 afdøde Præst O. D. Lütken, Forfatter af „Undersøgninger angaaende Siatens almindelige Deconomie“, „Devis at Lotteriers Fremgang er Europa Fald og Staternes Delæggelse“ o. m. fl. Skrifter, hans Farbroder: S. Lütken (Admiral Lütkens Fader) er bekjendt som Autor af „Økonomiske Tanker til høiere Estertanke“, i 9 Dele, „hellige Dymuntringer“, og flere statsøkonomiske og religiøse Skrifter, og Lector ved Philosophien i Sorø, Professor Chr. Lütken, og Præsten O. D. Lütken til Mehren heri Sjælland ere Jubelordningens Søner.

Det kongelige Theater. — Imorgen (Tirsdag) opføres: „Rebu.“

Ketrelse. I Gaarsnummerets 3die Spalte 20de Linie f. n. staar ei i Stedet for III.

Færbig fra Trykkeriet Mandag Eftermiddag Kl. 7.

Kjøbenhavnspostens Contoir, Bimmelstrædet Nr. 138, 2den Sal, er aabent hver Formiddag fra Kl. 8 til 11.

For dette Blad tegner man sig heri Staden paa Hjørnet af Nøls og Gotthersgade, Nr. 8 i Stuen, og i Provindserne paa alle kongelige Postcontoirer; Prisen er kvartaliter 2 Rbd. 48 ø S. og 2. for indenbys, og 3 Rbd. 8 ø for udenbys Abonnenter.

Strykt, med hurtigpresse, i det Brünnichske Bogtrykkeri.